

KVALITETSDEKLARATION

Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenäringsar

Ämnesområde

Näringsverksamhet

Statistikområde

Näringslivets struktur

Produktkod

NV0107

Referenstid

2020 Kvartal

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	8
2.2.5 Bearbetning	9
2.2.6 Modellantaganden	9
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	10
3 Aktualitet och punktlighet	10
3.1 Framställningstid	10
3.2 Frekvens	10
3.3 Punktlighet	10
4 Tillgänglighet och tydlighet	10
4.1 Tillgång till statistiken	10
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	11
5.1 Jämförbarhet över tid	11
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	12
5.4 Numerisk överensstämmelse	12
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	13
F Historik	14
G Kontaktuppgifter	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken främsta ändamål är att kvartalsvis belysa variationerna i varuhandelns och tjänstenäringarnas lager fördelat på branscher och varugrupper. Den används primärt av Nationalräkenskaperna för beräkning av kvartalsvis bruttonationalprodukt (BNP).

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudsakliga användare av lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings är avdelningen för Nationalräkenskaper (NR) vid SCB som använder statistiken som underlag för beräkning av den kvartalsvisa BNP. Uppgifterna som är av mest intresse för NR är utvecklingen av lagervärdet mätt i kronor.

Statistiken används även av myndigheter, enskilda företag och branschorganisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare är bland annat Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet.

Externa användare, efterfrågar ibland mer precis statistik med avseende på till exempel säsongrensning, branschgrupper och nivåer. För att tillgodose dessa behov pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete. Arbetet och möjligheten att tillgodose externa användares informationsbehov begränsas dock av restriktioner med avseende på de resurser som står till SCB:s förfogande, röjandekontroll och statistikens ändamål. Därför görs alltid en prioritering, vilket leder till att alla användares informationsbehov ej kommer att kunna tillfredsställas. Således anses det externa informationsbehovet endast delvis tillgodosett.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna som skattas är kvartalsvis lagervärde prisdeflaterat till återanskaffningsvärde, värde vid kvartalslut samt värde vid kvartalets mitt.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulation utgörs av samtliga verksamhetsenheter klassade till näringsområdena Handel (45-47) samt delar av Övrig tjänstesektor (58-63 och 69-74) (enligt Svensk Näringsgrensindelning, SNI 2007), vilka tillhör ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk (sektorkod 11, 141 eller 142 enligt Svensk institutionell sektorindelning, INSEKT 2014). Näringsområdena Försörjning av el, gas, värme och kyla (35), Byggverksamhet (41-43) och fastighetsverksamhet (68) ingår inte i målpopulationen och täcks inte heller av annan officiell statistik för tidsperioden kvartal. Enligt den årsvisa undersökningen Företagens ekonomi (FEK) finns det ganska stora lagervärden där. En utökning av målpopulationen till dessa näringsområden bedöms kunna förbättra beräkningarna av kvartalsvis BNP. Dock bedöms i

nuläget inte förbättringen vara så pass stor att det motiverar den ökade kostnad och uppgiftslämnarbörda som en sådan utökning skulle innebära.

Målobjekten utgörs av verksamhetsenheter, vilka definieras som branschmässigt avgränsade delar av ett företag. Uppdelningen i verksamhetsenheter sker centralt på SCB och registreras i Företagsdatabasen (FDB). För mer information, se <http://www.scb.se/nv0101>.

Observationsobjekt är i en övervägande majoritet av fallen detsamma som målobjektet, dvs. verksamhetsenheten. I enstaka fall observeras dock objekt vilka skapats internt inom undersökningen, antingen via en sammanslagning av flera verksamhetsenheter eller via en uppdelning av desamma. Anledningen till att interna objekt undantagsvis skapas är för att möjliggöra alternativt underlätta uppgiftslämnandet. Interna observationsobjekt skapas främst för verksamhetsenheter som tillhör en komplex företagsenhet. Dvs. en företagsenhet som antingen består av flera ingående juridiska enheter och/eller flera ingående verksamhetsenheter.

1.2.2 Variabler

Målvariabler är lagervärde, värderat i försäljningsvärde (för tjänstesektorn) eller skattat återanskaffningsvärde (för varuhandeln). Inga avvikelser har noterats mellan målvariabler och kända intressevariabler.

De variabler som vi samlar in värde på från uppgiftslämnare kallas observationsvariabler. För undersökningen utgörs de av lagervärde, värderat i försäljningsvärde (för tjänstesektorn) och anskaffningsvärde (för varuhandeln). Lagervärdet fördelas på nedanstående varugrupper. Dessa varugrupper publiceras inte, men ingår i årsberäkningarna av BNP.

Lagervärdet inom varuhandeln avser handelsvaror och fördelas på 17 varugrupper:

11. Jordbruks- och odlingsvaror, kemikalier.
12. Papper, skinn och hudar.
13. Järn, stål, metall, skrot.
14. Byggovaror, järnhandelsvaror.
15. Maskiner och övriga insatsvaror.
21. Livsmedel.
22. Alkoholhaltiga drycker.
29. Övriga dagligvaror (ej livsmedel).
31. Kläder, skor, väskor.
32. Hemutrustning, inredning, elektronik.
33. Fritidsvaror/Motorcyklar, Släpfordon.
34. Apoteksvaror.
41. Nya person- och lastbilar.
43. Fordonsreservdelar och tillbehör.
44. Bränsle och drivmedel.

80. *Begagnade varor.*

90. *Övriga varor.*

Lagervärdet inom tjänstesektorn fördelas på 2 varugrupper:

85. *Pågående arbete.*

86. *Lager av handelsvaror.*

För handelsvaror modellberäknas målvariabeln lagervärde angett i återanskaffningsvärde utifrån observationsvariabeln lagervärde angett i anskaffningsvärde. För en beskrivning av beräkningarna, se avsnitt 2.7.1 i dokumentationen *Statistikens framställning (StaF)*.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken skattar lagerstockar, dvs. summorna av lagrens återanskaffningsvärde i löpande priser, vid utgången av varje referensperiod. För att skatta lagerutvecklingen beräknas skillnaden mellan skattade lagerstockar från två referensperioder. Lagerförändring redovisas i löpande återanskaffningsvärde vid kvartalsslut, kvartalets mittpris i föregående års priser och i 2010 års priser. Fastprisberäkningar görs med hjälp av branschprisindex, särskilda Konsumentprisindex (KPI) och Producentprisindex (PPI) framtagna av enheten för prisstatistik på SCB. Lagerstockarnas skattade värden publiceras inte men redovisas till NR.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningen av Sveriges lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsar sker enligt följande branschklassificeringar:

[Standard för svensk näringsindelning \(SNI2007\)](#)

För varuhandelns lager finns data på 2-siffernivå. Det är på denna detaljnivå statistiken publiceras. Uppgifterna som levereras till Nationalräkenskaperna redovisas på samma 2-siffriga branschnivå samt en ytterligare indelning på varugrupper som presenteras under punkt 1.2.2.

För tjänstenäringsarnas lager finns data på 2-siffernivå. Uppgifterna som levereras till Nationalräkenskaperna redovisas på samma 2-siffriga branschnivå

1.2.5 Referenstider

Referensperioder för lagerförändring är samtliga fyra kvartal under 2020. Denna bygger i sin tur på lagerstockar och en målpopulation som mäts i slutet av varje kvartal.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsar redovisas både som preliminär och slutlig statistik, vilka främst skiljer sig med avseende på antalet företag som hunnit rapportera uppgifter till SCB vid tiden för publicering.

Osäkerheten som är associerad med både den preliminära och slutliga statistiken är dock väldigt snarlika, med undantag för dels urvalsosäkerheten, som är något lägre för den slutliga statistiken och dels mätfel, då många företag inventerar lagret endast en gång per år och däremellan får göra en uppskattning av lagervärdet per kvartal. Nedan följer därför en redogörelse, som inte särskiljer den preliminära och slutliga statistiken, av de osäkerhetskällor som i störst utsträckning antas påverka den totala tillförlitligheten.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som bedöms ha störst påverkan på statistikens tillförlitlighet är urval, mätning och modellantaganden. För närmre beskrivning av dessa osäkerhetskällor se avsnitt 2.2.1 respektive 2.2.3 samt 2.2.6.

Utöver de inrapporterade lagervärdena bygger statistiken även på uppgifter från undersökningarna Prisindex i producent- och importled (PPI) och Konsumentprisindex (KPI) vilka används i deflateringen (omräkningen från anskaffningsvärde till återanskaffningsvärde). Inget försök att kvantifiera osäkerheten i PPI och KPI görs i föreliggande kvalitetsdeklaration.

Till följd av osäkerhetskällorna som beskrivs i avsnitten 2.2.1-2.2.6 publiceras inte lagerstockar utan endast lagerutvecklingen. Undersökningen fångar in de största företagen av intresse, därmed anses tillförlitligheten på totalnivå vara god men osäkerhet förekommer på mer detaljerade nivåer.

2.2.1 Urval

I en urvalsundersökning är alltid skattningarna behäftade med urvalsfel beroende på att endast en delmängd av populationen studeras. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde och det faktiska värdet som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen.

Urvalet dras som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (så kallat stratifierat OSU) från den del av rampopulationen som befinner sig ovanför cut-off, där gränsen för cut-off skiljer sig mellan branscher (för närmare information se avsnitt 2.2.2 Ramtäckning).

Den totala stickprovsstorleken är drygt 2000 objekt och urvalet uppdateras en gång per år inför publiceringen av statistik med referenskvartal två.

Uppdateringen görs inom SCB:s system för samordnade urval (SAMU), vilket innebär att approximativt 20 % av de mindre företagen ersätts med nya företag medan 80 % kvarstår i urvalet även nästkommande år.

Någon uppskattning av urvalsosäkerheten för publicerade förändringstal görs inte i dagsläget. Däremot skattas osäkerheten för lagerstockarna.

2.2.2 Ramtäckning

Även ramen uppdateras årligen inom SAMU-systemet. Rampopulationen utgörs därmed av de verksamhetsenheter som tillhör målpopulationen samt är registrerade som aktiva i Företagsdatabasen (FDB) i början av mars innevarande år.

Något som försvårar urvalsförfarandet är svårigheten att ringa in de företag som har lagervärde av betydelse. Som lagervärde vid ramframställning används insamlat lagervärde för kvartal fyra föregående år för de företag som fanns med i fjolårets urval samt tillhörde ett totalundersökt stratum. För övriga används det lagervärde som rapporterats in till Skatteverket avseende år t-2 via Inkomstdeklarationen.

Mätfel i dessa uppgifter kan antas förekomma, men någon uppskattning av dess storlek görs inte i dagsläget. Lageruppgifterna från Skatteverket detaljgranskas ej på SCB förutom i undantagsfall. Skatteverket har inget egenintresse av lageruppgifterna utan den granskning som görs av dem är endast i form av en kontroll att balansräkningen går ihop. Vidare är de senast tillgängliga uppgifterna från Skatteverket två år gamla och definitionen i inkomstdeklarationen överensstämmer inte helt med undersökningens variabler.

Rampopulationen består av ca 371 000 objekt, varav ca 360 000 återfinns under cut-off-gränsen. Cut-off i varje bransch bestäms så att företagen ovanför gränsen tillsammans täcker ca 90 % av branschens totala lagervärde. Lagerbidraget från de företag i rampopulationen som återfinns under cut-off-gränsen modellberäknas vilket innebär att undersökningen täcker 100 % av lagervärdet i rampopulationen.

Eftersom ramen uppdateras en gång per år, och därmed utgör en ögonblicksbild av hur företagsregistret ser ut vid det tillfället, förekommer viss över- och undertäckning. Övertäckning utgörs av de företag som sedan ramen upprättades har lagts ned eller avslutat sin verksamhet. Undertäckning utgörs av de företag som har nyetablerats och som vid ramens upprättande inte var registrerade i företagsregistret. Såväl över- som undertäckning ökar successivt under året.

I ett försök att reducera påverkan av osäkerheten till följd av ramtäckningsosäkerheten, exkluderas verksamhetsenheter som registrerats som övertäckning. För undertäckningen görs endast i undantagsfall justeringar. Dock antas undertäckningens inverkan på statistiken tillförlitlighet vara relativt låg, då ytterst få verksamhetsenheter som nyetableras under året har ett lagervärde högre än den som motsvaras av cut-off gränsen. I den utsträckningen nyetablerade verksamhetsenheter är stora utgörs dessa generellt sett av avknoppningar från redan existerande verksamhetsenheter och upptäcks därför i granskningsprocessen. Dessa kan då hanteras genom att föras in i undersökningen under pågående urvalsår. Sammantaget anses därför den osäkerhet på den totala tillförlitligheten som uppstår till följd av ramtäckning vara relativt liten.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om lagervärden samlas in med hjälp av frågeformulär. I frågeformuläret ombeds uppgiftslämnaren fylla i värdet av sitt totala lager vid balansdagen, den sista dagen i aktuellt kvartal. Normalt ska det totala lagret fördelas på aktuella varugrupper. I undantagsfall lämnas endast en total då en bedömning gjorts att en uppdelning inte är möjlig. I frågeformulär typ 1 ska lagret fördelas på varugrupper, i frågeformulär typ 2 lämnas endast totalt lager.

Näst intill alla de inkomna svaren lämnas i ett webbaserat frågeformulär via SCB:s insamlingsverktyg (SIV). Fördelen med detta gentemot mer traditionella insamlingsmetoder är att det möjliggör interaktiva realtidskontroller av uppgifter, vilket antas reducera risken för mätfel. Vidare reducerar den webbaserade versionen både uppgiftslämnarbördan samt risken för bearbetningsfel. Ett fåtal verksamhetsenheter lämnar dock fortfarande uppgifter via brev, e-post eller telefon, vilket medför viss risk för mät- och bearbetningsfel. Frågeformuläret finns återgivet i sin helhet i dokumentationen *Statistikens framställning (StaF)* avseende denna statistik.

När väl uppgifterna är inkomna till SCB granskas de för mätfel, dels innan laddning till databasen och dels efter att de registrerats. Granskningen görs i prioriteringsordning, där misstänkta fel med en potentiellt stor inverkan på resultaten granskas först. Därefter granskas varje enskild bransch, eller grupp av branscher, för att hitta utvecklingstal som är avvikande. I branscher med avvikande utvecklingstal studeras de bakomliggande företagsuppgifterna ytterligare. Företagsuppgifter som avviker mycket mot tidigare lämnad uppgift till SCB följs sedan upp med återkontakt av uppgiftslämnarna i form av telefonsamtal och/ eller e-post.

Många företag bokför inte lager löpande vilket är ett krav för att de ska kunna lämna uppgifter av hög kvalitet. Vidare har många företag svårt att härleda sina varor till korrekta varugrupper, vilket framförallt beror på att varugrupperna är väldigt statiska och att det i en del fall saknas logisk koppling mellan varugrupp och produkt.

Detta får till följd att en del företag redovisar sitt totala lagervärde under en varugrupp trots att deras verksamhet i många fall omfattar flera varugrupper. Möjligheterna att korrigera mätfelen är små då inga möjligheter att exempelvis samgranska företagens uppgifter mot annat material finns.

Någon utredning av mätfelens storlek har inte gjorts. Inga studier över huruvida dessa mätfel är systematiska eller slumpmässiga har heller gjorts.

Eftersom observationsvariablerna utgörs av sådana uppgifter som alla företag inte kan antas föra löpande protokoll över bör mätfel emellertid kunna antas förekomma. Mätfelen kan antas vara relativt konstanta över tid och då det huvudsakliga statistiska måttet är lagerförändring kan mätfelens påverkan på statistikens tillförlitlighet antas vara mindre, men inte obetydligt.

2.2.4 Bortfall

Objektsbortfallet i undersökningen är omkring 15-20 procent under ett normalkvartal.

Bortfall beror främst på att vissa av företagen inte har någon uppfattning om vilket lagervärde de har. En ytterligare orsak är att vissa företag inte har möjlighet att ange värden fördelade på de varugrupper som SCB begär.

Imputering används för att kompensera för objektsbortfall. Om underlag för imputering saknas används i sista hand även så kallad viktkompensation, där inkomna objekt ges en högre vikt för att kompensera för värden hos de ej inkomna objekten.

Partiellt bortfall (avsaknad av lagervärde för enskilda varugrupper) är mycket svårt att identifiera och imputeras därför inte maskinellt. I undantagsfall görs manuella imputeringar.

Bortfallets inverkan på statistiken kan delvis utläsas av storleken på revideringarna mellan årets fyra publiceringstillfällen. Någon kvantitativ uppskattning av nivån på bortfallets effekt på tillförlitligheten har inte gjorts. Bortfallet har påverkan på statistiken men inte på ett systematiskt sätt.

Urvalsobjekten har olika påverkan på resultatet. Av störst betydelse är att svar inkommer från de företag som i störst utsträckning påverkar slutresultatet. Vilket främst är företag med betydande lagervärde.

2.2.5 Bearbetning

Inför publiceringen genomför SCB kontroller för att hitta och om möjligt korrigera fel som skulle kunna ha en snedvridande effekt på statistiken. Misstänkta fel följs upp, exempelvis genom kontakt med uppgiftslämnaren.

Granskningskontroller används för att upptäcka exempelvis summeringsfel och negativa värden innan blankettuppgifter laddas i databasen. För att granska inkomna blankettuppgifter på mikronivå används ett granskningsprogram.

Ingen manuell kodning av uppgifter görs i undersökningen.

Endast ett fåtal blankettvärden stansas in manuellt.

När administrativa data från Skatteverket matchas med undersökningens observationsenheter kan matchningsfel uppstå.

Sammantaget antas bearbetningsfelet i undersökningen normalt sett vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

Ett antal modellantaganden görs:

- Imputering av ej inkomna uppgifter görs utifrån ett antal olika modeller och bakgrundsdata samt tidigare lämnade uppgifter (se även avsnitt 2.2.4).
- Lagerbidraget från de företag i rampopulationen som återfinns under *cut-off*-gränsen modellberäknas.
- Prisindexet som används vid deflatering till återanskaffningsvärde skattas utifrån annan tillgänglig information från *Konsumentprisindex* (KPI) och *Producentprisindex* (PPI). KPI framställer ett specifikt prisindex för de olika lagertyper som används tillsammans med de skattade uppgifterna för att deflatera resultatet till de olika redovisningstidpunkterna.
- Modellberäkning görs avseende tiden en handelsvara ligger på lager.
- Modellberäkning görs från anskaffningsvärde till återanskaffningsvärde.
- Modellberäkning görs för att fördela ut totalt lagervärde på varugrupper för de företag som har en uppfattning om företagets totala lagervärde men saknar möjlighet att fördela detta på varugrupper

Mer information angående modellberäkningarna finns i dokumentationen *Statistiken framställning (StaF)*.

Ingen utredning av modellantagandenas betydelse har genomförts.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

I samband med att SCB publicerar ny statistik revideras även den tidigare publicerade statistiken. Vid publicering av kvartal 1 revideras hela föregående års statistik och vid publicering av kvartal 2-4 revideras statistiken för det innevarande året.

Det kan dock förekomma att revideringar görs även vid senare tillfällen och för perioder ännu längre tillbaka i vissa speciella fall. Flest värden ändras normalt vid revidering av det föregående kvartalet. Detta kan till exempel bero på att det inför nästkommande publicering inkommit fler svarande objekt som möjliggör bättre skattningar.

Revideringarna varierar i storlek och riktning. Vid publicering av statistiken redovisas hur mycket föregående kvartal reviderats.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är cirka 45 dagar från utgången referenskvartal.

3.2 Frekvens

Målstorheternas referenstid är i huvudsak kalendervis.

Uppgiftsinsamlingen sker kvartalsvis och inleds direkt efter kvartalsslut och för kvartal 1 - 3 respektive kvartal 4 är insamlingsperioden ca 15 dagar respektive 25 dagar.

3.3 Punktlighet

Lagerstatistik för varuhandeln har hittills publicerats enligt den på förhand fastställda publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

Leverans av kvartalsuppgifter till nationalräkenskaperna har kunnat ske enligt på förhand överenskomna leveransdatum.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Varje kvartal publiceras statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0701, i form av tabeller, diagram samt i Statistikdatabasen, www.statistikdatabasen.scb.se. En statistiknyhet publiceras gemensamt med Industrins lager på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0602. Statistiknyheten finns tillgänglig att prenumerera på.

Fullständigt resultat skickas enbart till nationalräkenskaperna, som underlag för BNP-beräkningarna. Nationalräkenskaperna vidareförmedlar i sin tur resultatet av BNP-beräkningarna till övriga användare.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat mikrodata för egen bearbetning.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i tabeller och text. I statistikdatabasen kan användarna göra egna tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i detta dokument, *Kvalitetsdeklaration*. Framställningen av statistiken beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0107.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Mellan 1996 och 2003 skedde inga större produktionsförändringar som riskerar påverka jämförbarheten över tiden.

Under åren 2004 och 2005 gjordes förändringar i urvalsdesignen med syfte att behålla kvaliteten till en lägre kostnad. Dessa förändringar har dock omöjliggjort jämförelser på detaljerad nivå mot tidigare årgångar. Branschtotaler kan emellertid jämföras utan problem.

I och med övergången till SNI 2007 har tidsserier tillbaka till 2002 räknats fram enligt den nya nomenklaturen. Den totala lagerförändringen har inte påverkats av övergången från SNI 2002 till SNI 2007 men de olika näringsgrenarna har påverkats och kan därför inte jämföras.

Från och med 2014 års undersökning har en definition av det lagervärde som samlas in förändrats. Tidigare har utländska lager exkluderats av uppgiftslämnaren medan nu ska dessa inkluderas. Utifrån de nya definitionerna ska lagervärdet beräknas utifrån när lagret byter ägare och inte när det passerar en landsgräns som var fallet tidigare.

Vid publiceringen av Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsar avseende andra kvartalet 2015 infördes ett antal olika metodförändringar. Dessa infördes som ett led i att förbättra statistikens kvalitet samt att samordna den ekonomiska månads- och kvartalsstatistiken.

Statistiken samordnades med undersökningen Industrins Lager (NV0602). Samordningen omfattade rampopulation, urvalsförfarande, insamlingsvariabel samt hur statistiken bearbetas. Bedömningen är att

förändringarna medfört nivåskiften på lagerstockarna, men att lagerförändringarna som publiceras inte har påverkats i någon större utsträckning.

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Pandemin påverkade samhället under resterande kalenderår 2020. Hur pandemin påverkat statistiken är svårt att entydigt svara på, då det kan skilja sig mycket mellan branscher och enskilda företag.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är fullt jämförbar mellan publicerade branscher, aggregat av branscher och huvudgrupper. Vilka varugrupper som företagen inom respektive bransch håller varierar dock.

För en beskrivning av jämförbarheten med undersökningen *Industrins lager*, se avsnitt 5.3.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Planer finns på att ersätta balansposten lager i undersökningen *Företagens ekonomi (FEK)* (www.scb.se/nv0109) med den kortperiodiska lagerstatistiken. Det är däremot tveksamt om lagerstatistiken kommer lyckas överbrygga problemen med mätfel i tillräckligt stor utsträckning för att kunna ersätta lagerposten i FEK-undersökningen.

Lagerstatistik ingår som underlag i SCB:s kvartals- och årsberäkningar av BNP. På grund av olika definitioner och avgränsningar skiljer sig de uppgifter som redovisas i BNP och lagerstatistiken åt.

Samanvändbarheten mellan *Industrins lager* och *Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings* får anses vara god då statistiken tas fram med gemensamma metoder. För tillfället pågår ett arbete med att i högre utsträckning samordna de två lagerundersökningarna för att uppnå bättre kvalitet och jämförbarhet mellan produkterna.

Det undersöks dessutom möjligheterna att samordna lagerundersökningarna med *Investeringsenkäten* (www.scb.se/nv0801) och ett kommande index över förädlingsvärde. Även detta för att öka kvalitet och jämförbarhet samt minska uppgiftlämnarbördan.

Samanvändbarheten med undersökningen *Omsättning inom tjänstesektorn* (www.scb.se/ha0101) torde också vara god, då urvalen i dessa undersökningar är positivt samordnade via SAMU-systemet.

Lagerstatistiken omfattas inte av någon EU-förordning som anger hur statistiken skall beräknas. Det är därför svårt att uttala sig om huruvida det är möjligt att jämföra statistiken med motsvarande statistik inom andra EU-länder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som PDF-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

Bevarandebehov och arkiveringsfrist gäller enligt [RA-MS2007:64](#).

Sparade frågeformulär gallras efter ett år. Observationsregister och primärdata överlämnas till Riksarkivet så snart de inte behövs i produktionen. Systemdokumentation bevaras och överlämnas till Riksarkivet. Program och dylikt gallras när de inte längre behövs för bearbetningar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter (SCB-FS 2015:4).

E EU-reglering och internationell rapportering

Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärningar omfattas inte av någon EU-reglering och rapporteras inte internationellt. Indirekt omfattas Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärningar av [förordning \(EG\) nr 2223/96](#), som reglerar nationalräkenskaperna.

F Historik

Den kortperiodiska lagerstatistiken avseende varuhandel, Svensk Näringsgrens Indelning (SNI2007) 45-47, introducerades i slutet på 1960-talet. Produktionen fortlöpte utan större förändringar fram till 1996.

Under 1996 genomfördes ett antal större förändringar av statistiken till följd av en produktöversyn som genomförts föregående år. De mest påtagliga förändringarna berörde urval, insamling och beräkningsmetod.

Under år 2000 utökades lagerstatistiken till att även omfatta vissa tjänstebranscher.

Under 2002 genomfördes en ytterligare produktöversyn och som följd av denna har ytterligare förändringar av produkten genomförts under 2004. Denna gång berörde förändringarna urval och insamling.

Dessutom har undersökningen av vissa tjänstebranscher fram till 2005 tillfälligt lagts på is på grund av bristande kvalitet men återtagits under 2006 med SNI 2007 72 och 74.

I och med 2009 års undersökning sker redovisningen i SNI 2007 och inte enligt SNI 2002. De tjänstebranscher som undersöks efter omläggningen till SNI 2007 är bransch 58, 62, 63 samt 69-74. Omläggningen till SNI 2007 har medfört en större andel nya företag i undersökningen än vanligt under 2009.

Från och med år 2012 pågår ett arbete med att samordna tre viktiga kortperiodiska undersökningar, Konjunkturstatistik för industrin, Omsättningsstatistik för tjänstesektorn och Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsar. En samordnad undersökning med avseende på bland annat urvalsdesign, estimation och insamlingsvariabel medför att Nationalräkenskaperna (NR) får ett bättre underlag med högre kvalitet till kvartalsberäkningarna av BNP.

Från och med 2014 års undersökning har en definition av det lagervärde som samlas in förändrats. Tidigare har utländska lager exkluderats av uppgiftslämnaren medan nu ska dessa inkluderas. Utifrån de nya definitionerna ska lagervärdet beräknas utifrån när lagret byter ägare och inte när det passerar en landsgräns som var fallet tidigare.

Från och med första kvartalet 2014 publiceras lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsar i en gemensam statistiknyhet med industrins lager. Det tidigare statistiska meddelandet tillsammans med Omsättningsstatistiken lades i samband med detta ner.

Under 2015 har ytterligare branscher lagts till i undersökningen. Bransch 59-61 har lagts till för att Nationalräkenskaperna ska få en mer heltäckande bild över tjänstebranscherna.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
------------------------------------	--------------------------

Kontaktinformation	Lo Mildh
E-post	Fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010-479 61 65